

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

22.08. 2024-cü il tarixli
3-29/3-d-540 F/2024 nömrəli əmrinə

73 nömrəli əlavə

“Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis”

İxtisası üzrə

Təhsil Proqramı (Kurikulum)

“Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

- 1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):** 030403
- 2. Məşğulluq təsnifatında kodu:** 7412
- 3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi:** 4
- 4. Peşə təhsili pilləsi:** Texniki peşə təhsili
- 5. İxtisasın qrupu:** Elektrik stansiyalarının və şəbəkələrinin avadanlıqlarına xidmət və təmiri
- 6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr:** Energetika, elektrotexnika
- 7. Qəbul şərtləri:** Ən az ümumi orta təhsil
- 8. Tədris müddəti:** Tam orta təhsil bazasından: 1 il, ümumi orta təhsil bazasından: 3 il.
- 9. Attestasiya:** Tələbələrin ixtisas modulları üzrə qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilənlərin attestasiyasının aparılması qaydasına”, ümumtəhsil fənləri üzrə attestasiya “Ümumi təhsil pilləsində təhsilənlərin attestasiyasının (yekun qiymətləndirmə (attestasiya) istisna olmaqla) aparılması Qaydası” uyğun həyata keçiriləcək.
- 10. Ümumtəhsil** fənləri üzrə tədrisin təşkili tam orta təhsil səviyyəsində tədrisin təşkili normativlərinə uyğun həyata keçirilir.

Peşənin təsviri, xüsusiyyəti, inkişaf perspektivləri

Elektrik xətt quraşdırıcısı və təmirçisi müxtəlif növ elektrik sistemlərinin, avadanlıq, qurğu və aparatlarının ötürücülərini, təchizat xəttlərini, yağ və qaz doldurulmuş kabelləri və kabel konstruksiyalarını quraşdırır, montaj edir, bərkidir, saz vəziyyətdə olmasını yoxlayır, cari və əsaslı təmir və texniki xidmət işlərini həyata keçirir.

Mütəxəssis qarşısına elektrik avadanlıqları və cihazları, onların təyinat və funksiyasını, iş prinsipini bilmək, elektrik avadanlıqlarının təmiri və xidməti, yaranan nasazlıqları aşkar etməyi, onları aradan qaldırmağı bacarmaq tələbləri qoyulur.

Məşğulluq imkanları:

Təhsilini başa vurduqdan sonra mütəxəssis enerjitechizatı, enerji istehsalı stansiyaları müəssisələrində çalışaraq mütəxəssis kimi fəaliyyət göstərə bilər. Təlim və təcrübə keçməklə bu peşə ilə əlaqədar qrup rəhbəri, ümumi nəzarətçi kimi rəhbər vəzifələrə yüksəlmək imkanları vardır.

Peşə üzrə səriştə səviyyəsi:

Biliklər	Bacarıqlar	Müstəqillik və məsuliyyət
<ul style="list-style-type: none"> • Elektrik qurğularının istismarında təhlükəsizlik texnikası qaydaları; • Elektrotexnikanın əsasları; • Kabellərin növü, markaları, təyinatı, konstruksiyası və onların çəkilmə qaydası; • Kabellərin saxlanma qaydaları; • Kabellərin üz qabığının germetikliyinin yoxlanması qaydaları; • Kabellərin istismarında tətbiq olunan lehim və kabel kütlələri; • Metal örtüklərinin korroziyası haqqında məlumat; • Kabel xətlərinin tikinti layihəsinin və çertyojlarının (cizgi) oxunma qaydası; • Kabellərin mexaniki metodla montajı və üzərinin örtülməsi üsulları; • Kabellərin ilkin elektrik parametrləri haqqında əsas anlayışlar; • Kabellərin və kabel barabanlarının yüklənmə və daşınma qaydaları; • Xüsusi rabitə, işarə və siqnalların tənzimlənmə qaydaları; • Kabel xətlərinin və armaturlarının xarakterik 	<ul style="list-style-type: none"> • Öz işini planlaşdırmaq, prioritetləşdirmək və ardıcılığını müəyyən etmək üçün planlaşdırma və təşkilati bacarıqlar; • Texniki sahədə bacarıqlar, o cümlədən; • Ərazi ilə bağlı təlimatlara müxtəlif üsullar ilə çıxış əldə etmək və onları başa düşmək; • Xüsusi rabitə vasitələrindən istifadə etmək; • Potensial təhlükələrin qarşısının alınması üçün qabaqalayıcı tədbirlər görmək və səmərəlilik dərəcəsini müəyyən etmək; • Elektrik sistemləri və ötürücü və paylayıcı sistemlərin quraşdırılmasında tətbiq olunan əsas əl və mexaniki alət və avadanlıqları istismar etmək; • Problemin müəyyən edilməsi və həllinə dair tövsiyə verilməsi üçün qərar qəbul etmə bacarıqları; • İlk tibbi yardım qaydalarını tətbiq etmək; • Yanğınla mübarizə və yanğından mühafizə qaydalarını tətbiq etmək; • Bir neçə tapşırığı eyni anda həyata keçirmək bacarığı; 	<ul style="list-style-type: none"> • Müəyyən olunmuş iş qrafiki çərçivəsində dəqiq cədvəllərə uyğun effektiv işləmək; • Təfərrüatlara diqqət yetirmək və təhlükəsiz işləmək; • Keyfiyyət barədə məlumatlılıq; • Etibarlı və məsuliyyətli olmaq və işə dair öhdəlikləri yerinə yetirmək; • Xarici görünüşü səliqəli və işdə nizamlı olmaq; • Etibarlı, məsuliyyətli və sədaqətli olmaq və işə dair öhdəlikləri yerinə yetirmək; • Peşəkar, prinsipial, dürüst, dəqiq, eləcə də səbrli və təmkinli olmaq; • Dəyişən iş saatlarına uyğunlaşmaq; • Peşəkarlıq səviyyəsini daimi artırmaq üçün ömür boyu öyrənməyə meylli olmaq; • Texniki sahədə yeniliklər barədə xəbərdar olmaq və yeni məlumatlardan işində istifadə etmək; • İT bilikləri.

<p>zədələnmələri;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materialların sərfiyyat normaları; • Riyaziyyat, fizika, mexanika üzrə biliklər; • Elektrik vasitələri, sistemləri, onların funksiyaları, təchizat və paylama haqqında biliklər; • Quraşdırma, yoxlama və təmir üçün istifadə edilən çilingər, ölçü və xüsusi alətlər; takelaj ləvazimatları və konstruksiyaları, onların quruluşu, texniki xüsusiyyətləri və imkanları; • Sınaq və ölçmə alətlərinin (avadanlıqlarının) istismarı qaydaları; • Elektrik dövrə sxemi; • Qaz sistemləri, atmosfer təzyiqi və temperatur barədə biliklər; • İzolyasiya və qaynaq materialları; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nəticələrə nəzarət etmək və işin keyfiyyətini qiymətləndirmək; • Sxemləri, diaqramları və təlimatları oxumaq; • Ünsiyyət qurmaq bacarığı; • Analitik düşünmək qabiliyyəti; • Vaxtın idarə edilməsi bacarığı; <p>Müstəqil və komanda daxilində işləmək bacarığı;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Təhlükəsizlik texnikası qaydalarını həyata keçirmək bacarığı. 	
---	---	--

Peşə üçün spesifik tələblər:

Fiziki cəhətdən sağlam olmaq, operativ və düzgün qərar qəbul etmək, işin xüsusiyyətindən asılı olaraq həm açıq, həm də qapalı mühitdə, dəyişkən iş saatları və gərgin iş zamanı uzadılmış qrafiklə işləmək tələb olunur.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər:

“Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis” ixtisası üzrə mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 5 il, istehsalat və ya 1 il pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi modullar (istehsalat

təlimi ustalarının təhkim olduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır.

İxtisasın tədris planı- modulların siyahısı

İxtisasın adı: Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis								
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)								
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı					məsləhət
			I	II				
			15	10	3	9	1	
1	2	3	4	6	7	8	9	
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1				
2	Hesablama əməliyyatları	45	3					
3	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30		3				
4	Sahibkarlıq	30	2					
5	İKT-dən istifadə	45	3					
	Baza modulları üzrə cəmi	175	9	4				
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri	410	16	17				
6	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	25	1	1				
7	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	30	2					
8	Elektrotexnikanın əsasları	30	2					
9	Elektrotexniki materiallar	30	2					
10	Kabellərin quraşdırılması	60		6				
11	Elektrik ölçmələri	30	2					
12	Elektrik hazırlıq işləri	20		2				
13	Quraşdırma və montaj işləri	70	2	4				
14	Kabel xətlərinə baxış	45	3					
15	Təmir və xidmət işləri	70	2	4				
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	395	10	14	35	0		
	İstehsalat təcrübəsi	360				40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslərinin yükü	1340	35	35	35	40		
	Məsləhət saatları	20						20
	YEKUN	1360						

İxtisasın adı: Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis										
Təhsil müddəti: 2 il (ümumi orta təhsil)										
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	yarımillər üzrə həftəlik dərslərin miqdarı							məsləhət saatları
			I kurs			II kurs				
			I	II	III	I	II	III	IV	
			15	20	3	15	10	12	1	
1	Çağırışıqadərki hazırlıq	60	1	1		1	1			
2	Fiziki tərbiyə	60	1	1		1	1			
3	Ana dilində ünsiyyət	30	2							
4	Xarici dildə ünsiyyət	45	3							
5	Hesablama əməliyyatları	45	3							
6	İnformasiya texnologiyaları	30				2				
7	Peşə etikası	40		2						
8	Sahibkarlıq	40		2						
9	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30					3			
10	Estetika və mədəni özünüifadə	30				2				
	Baza modulları üzrə cəmi	410	10	6	0	6	5			
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	895	14	15	0	15	16			
11	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	45	3							
12	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	50	2	1						
13	Elektrotexnikanın əsasları	60	4							
14	Elektrotexniki materiallar	95	1	4						
15	Kabellərin quraşdırılması	95	1	4						
16	Elektrik ölçmələri	90	2	3						
17	Elektrik hazırlıq işləri	105	1	2		2	2			
18	Quraşdırma və montaj işləri	125				5	5			
19	Kabel xətlərinə baxış	90				4	3			
20	Təmir və xidmət işləri	140		1		4	6			
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	900	11	14	35	14	14	0		
	İstehsalat təcrübəsi	480						40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslərin yükü	2685	35	35	35	35	35	40	0	0
	Məsləhət	20								20
	YEKUN	2705								

İxtisasın adı: Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis										
Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)										
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı							məsləhət
			I kurs		II kurs		III kurs			
			18	20	18	20	15	10	12	
	Ümumtəhsil fənləri									
1	Azərbaycan dili	268	3	3	3	3	2	1		
2	Xarici dil	334	4	4	4	4	2			
3	Riyaziyyat	344	4	4	4	4	2	1		
4	İnformatika	152	2	2	2	2				
5	Azərbaycan tarixi	76	1	1	1	1				
6	Fizika	76	1	1	1	1				
7	Biologiya	76	1	1	1	1				
8	Coğrafiya	76	1	1	1	1				
9	Kimya	76	1	1	1	1				
10	Fiziki tərbiyə	152	2	2	2	2				
11	Çağırışa qədərki hazırlıq	101	1	1	1	1	1	1		
	Ümumtəhsil fənləri üzrə cəm:	1731	21	21	21	21	7	3	0	
	Baza modulları	155	0	2	0	2	3	3	0	
12	Peşə etikası	40				2				
13	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması	30						3		
14	Sahibkarlıq	40		2						
15	İKT-dən istifadə	45					3			
	İxtisas modulları	767	7	5	7	5	11	15		
16	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	36	2							
17	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	36	2							
18	Elektrotexnikanın əsaslar	40		2						
19	Elektrotexniki materiallar	54	3							
20	Kabellərin quraşdırılması	132		3	4					
21	Elektrik ölçmələri	74			3	1				
22	Elektrik hazırlıq işləri	80				4				
23	Quraşdırma və montaj işləri	110					4	5		
24	Kabel xətlərinə baxış	100					4	4		

25	Təmir və xidmət işləri	105					3	6		
	İstehsalat təlimi	882	7	7	7	7	14	14		
	İstehsalat təcrübəsi	480							40	
	Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərslər yükü	4015								
	Məsləhət saatları	20								20
	Yekun	4035	35	35	35	35	35	35	40	

İxtisasın adı: Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis (dual)										
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)										
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı				məsləhət			
			I	II						
			15	15	7	1				
	2	3	4	5	6	7				
	Baza modulları									
1	Xarici dildə ünsiyyət	45	3							
2	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30	2							
3	Sahibkarlıq	30	2							
4	İKT-dən istifadə	45		3						
	Baza modulları üzrə cəm:	150	7	3						
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri	375	14	11						
5	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	30	2							
6	Sxem, çertyoj və qrafiki işlər	30	2							
7	Elektrotexnikanın əsasları	45	3							
8	Elektrotexniki materiallar	30	2							

9	Kabellərin quraşdırılması	45	3				
10	Elektrik ölçmələri	30	2				
11	Elektrik hazırlıq işləri	30		2			
12	Quraşdırma və montaj işləri	45		3			
13	Kabel xətlərinə baxış	45		3			
14	Təmir və xidmət işləri	45		3			
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri – cəmi	375	14	11			
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	420	14	14			
	İstehsalat təcrübəsi	400		8	40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1345	35	36	40	0	
	Məsləhət saatları	20					20
	YEKUN	1365					

Qeyd:

- 1) Dual təhsil proqramları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
- 2) Qarşılıqlı razılıq və maddi-texniki baza imkan verdikdə istehsalat təlimi tam olaraq və ya bir hissəsi işəgötürən müəssisələrdə təşkil edilə bilər.

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: Ana dilində ünsiyyət
Modulun kodu: 1
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkar ünsiyyəti təhlil etməyi, peşəkar məsələləri ilə bağlı şifahi və yazılı şəkildə ünsiyyət qurmağı və peşəyə dair yazılı materiallardan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkar ünsiyyəti təhlil edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gələcək iş yerində kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
2. Gələcək iş yerindən kənarında kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
3. Gələcək iş yerində istifadə edilən səciyyəvi ünsiyyət üsullarını təsvir edir.
4. Gələcək iş yerində səciyyəvi ünsiyyət problemlərini qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Peşə məsələləri ilə bağlı şifahi ünsiyyət qurur.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi ünsiyyəti təhlil edir.
2. Peşə məsələləri ilə bağlı şifahi təqdimat verir.
3. Səmərəli şifahi ünsiyyəti təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Peşə məsələləri ilə bağlı yazılı ünsiyyət qurur.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi yazılı ünsiyyəti təhlil edir.
2. Daxili ünsiyyətin yazılı nümunələrini təqdim edir.
3. Səciyyəvi yazılı xarici ünsiyyətin nümunələrini təqdim edir.
Təlim nəticəsi 4: Peşə məsələləri ilə bağlı yazılı materiallardan istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəkar istifadə üçün müvafiq Azərbaycan mediasını müəyyən edir.
2. Müvafiq peşə məsələləri ilə bağlı yazılı materialları təhlil edir.
3. Müvafiq peşə ilə bağlı materialı şifahi olaraq təqdim edir.
4. Peşə ilə bağlı yazılı materialın təqdimatını qiymətləndirir.

Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 2
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə gündəlik ünsiyyət zamanı lazım olan sözlərdən sərbəst şəkildə istifadə etməyi bilir, özünü aydın ifadə etməyi, və eləcə də müxtəlif sahələrə uyğun terminologiyalar tətbiq etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gündəlik həyatda öz fikirlərini sadə cümlələrlə ifadə edir.
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir.
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini izah edir.
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir.
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları izah edir.
3. Maliyyə məsələləri ilə bağlı mövzularda ünsiyyət qurur.
4. Gündəlik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.
Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir.
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir.
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini izah edir.

Modulun adı: Hesablama əməliyyatları
Modulun kodu: 3
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirməyi, hesablamalar aparmağı, cədvəl və qrafiklər hazırlayıb istifadə etməyi, cəbr qanunlarını tətbiq etməyi və təsviri statistikadan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Riyazi məsələlərin həllini necə qavradığını izah edir.
2. Məsələlərin həllində nə zaman riyazi üsullardan istifadə edəcəyini müəyyən edir.
3. Riyazi qanunlardan istifadə edərək məsələlərin həlli zamanı hansı texniki vəsaitlərdən istifadə olunacağını tədqiq edir.
4. Praktiki məsələlərdə riyazi termin və modellərdən istifadə etmək üçün nümunələr verir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə hesablamalar aparır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşdən əlavə vaxt üçün hesablanan bonusları və çıxımları nəzərə almaqla əmək haqqından xalis gəliri hesablayır.
2. Faizləri və yenidən ödənişləri (qaytarılımları) bank krediti üzrə hesablayır.
3. Formul və reseptlər əsasında xammalın müxtəlif qarışıqlarını hesablayır.
4. Sifarişlərlə əlaqəli tipik hesabatlar aparır.
5. Digər tipik işlərlə bağlı hesablamaları yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Sadə qrafik və cədvəllər hazırlayır və məsələlərin həllində onlardan

istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Histoqramdan, nöqtəli diaqramdan, xətti qrafik və piktoqramdan alınan məlumatlardan istifadə edir.
2. Nəzərdən keçirilən işdən alınan informasiyalara əsasən, histoqramlar, nöqtəli diaqramlar, xətti qrafik və ya piktoqramlar qurur.
3. Exceldən istifadə etməklə 2-ci qiymətləndirmə meyarındakı diaqramları qurur.
Təlim nəticəsi 4: Məsələlərin həllində sadə cəbri qaydaları tətbiq edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mötərizələrdən istifadə etməklə ifadələri aydınlaşdırır və sadələşdirir.
2. Tənliklər və riyazi ifadələrlə düzgün manipulyasiya edir və onları sadələşdirir.
3. Müvafiq dəyişənlərdən istifadə edərək riyazi funksiyalar qurur.
4. İndexslər qanunu tətbiq edir.
5. Sadə xətti funksiyaları praktiki misallarla izah edir.
Təlim nəticəsi 5: Sadə təsviri statistikadan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çoxluğa qarşı seçim konsepsiyasını izah edir.
2. Mərkəzin tendensiya üzrə məlumatlarını təsvir edir (moda, median, ədədi orta).
3. Dispersiya ölçüləri olan məlumatları təsvir edir.
4. Histoqram və diaqramları təsvir edir.

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu: 4
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə işlə əlaqəli məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi, müxtəlif müvafiq mediadan istifadə etməklə peşəkarcasına əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi, peşəkar rəqəmsal məzmun hazırlamağı, İT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi və texnologiyadan istifadə etməklə problemləri həll

etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.

2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.

3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə edir.

Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına işləyir.

2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.

3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.

4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına davranır.

5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.

6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.

Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.

2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.

3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 4: İnformasiya texnologiyalarından təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi

bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur.
4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.
Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir.
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.
3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 5
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi, düşünməyi, problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi, karyera məqsədlərini müəyyən etməyi və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir.
2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir.
3. Empatiya qurur və dinləyir.
4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir.
5. İnamlı ünsiyyət qurur.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir.
2. Problemləri həll edir.
3. Tənqidi və yaradıcı düşünür.
4. İcra edir və davamlılığını təmin edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.
4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.

Modulun adı: Peşə etikası
Modulun kodu: 6
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkarlığın əsas prinsiplərini biləcək və vaxtdan səmərəli istifadə etməyi, qrup şəklində işləməyi və iş yerində mövcud davranış qaydalarını təhlil etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkarlıq prinsiplərini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəkarlıq anlayışının nə olduğunu müəyyən edir.
2. Peşəkarlığın əsas kriteriyaları izah edir.
3. Peşəkar davranışın əsas meyarlarını izah edir
4. Peşəkarlığın karyera inkişafındakı rolunu dərk edir.
Təlim nəticəsi 2: Vaxtdan səmərəli istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vaxt anlayışını və onun əhəmiyyətinin nədən ibarət olduğunu sadalayır.
2. Vaxtın idarə olunmasındakı əsas yanaşmaları təhlil edir.
3. İdarəetmə funksiyaları və vaxtın idarə olunması arasında əlaqəni izah edir.
4. Vaxtdan səmərəli istifadəyə mane olan əsas əngəlləri aradan qaldırma üsullarını sadalayır.
5. Fərdi vaxt planlaşdırma üsullarını nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 3: Qrup daxilində səmərəli işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Öz peşəsi ilə bağlı qruplarda necə işlədiyini izah edir.
2. Səciyyəvi qrup işlərində qrupdakıların rollarını təsvir edir.
3. Qrup işində öz şəxsi rolunu təhlil edir.
4. Öz peşəsi ilə bağlı qrup işində problemlərin nümunələrini nəzərdən keçirir.
5. 4-cü qiymətləndirmə meyarında müəyyən edilən problemlərin həllinə necə kömək edə

biləcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İş yerində davranış qaydalarını təhlil etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Etik davranışın hansı mənanı ifadə etdiyini nümayiş etdirir.
2. İş etikası anlayışını və fərdi etik davranışların nə olduğunu izah edir.
3. Müəssisə və təşkilatlarda gündəlik etik davranış qaydalarını sadalayır.
4. Ətraf mühiti bir işçi kimi necə qoruya biləcəyini təsvir edir .
5. Müəssisə və təşkilatlarda davranış qaydalarının idarə olunması prinsiplərini müəyyənləşdirir.

Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 7
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirib qiymətləndirməyi, ideyaların həyata keçirilməsi üçün lazımı resursları müəyyənləşdirib toplamağı, və ideyaları həyata keçirilməsi yollarını göstərməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir.
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir.
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.

4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır.
5. Bütçəni planlaşdırır.
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir

Modulun adı: Estetika və mədəni özünüifadə
Modulun kodu: 8
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə Azərbaycan yazıçıları və rəssamlarının əsərlərini təhlil etməyi, Azərbaycan mədəniyyətini təqdim etməyi, iş şəraitində fikrini düzgün və mədəni tərzdə çatdırmaq üçün maraqlı bədii ifadə tərzini seçməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Azərbaycanın mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsas əsərlərini şərh edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Azərbaycanın 3 görkəmli yazıçısının əsərlərini təhlil edir.
2. Azərbaycan musiqi sənətinin 3 görkəmli nümayəndəsinin yaradıcılığını təhlil edir.
3. Azərbaycanın 3 görkəmli vizual rəssamının əsərlərini təhlil edir.
Təlim nəticəsi 2: Dünya incəsənət nümunələrini və məşhur mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsərlərini şərh edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Dünyaca məşhur 3 mədəniyyət sahəsini müəyyən edir.
2. Mədəniyyət sahələri haqqında məlumatları təhlil edir.

3. Seçilmiş mədəniyyət sahələrinin şifahi təqdimatını verir.
4. Başqalarına mədəniyyət sahələrinin təqdim edilməsinə dair konstruktiv rəy verir .
5. 3 mədəni sahənin yazılı təqdimatını hazırlayır.
Təlim nəticəsi 3: Kreativlik və estetika anlayışlarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Estetika anlayışını təhlil edir.
2. Kreativlik anlayışını təhlil edir.
3. Estetika anlayışından istifadə edərək kreativ ideyalar təqdim edir.
Təlim nəticəsi 4: Etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ölkəmizə xas nəzakət qaydalarını şərh edir.
2. İş yerində etiket qaydalarını tətbiq edir.
3. Ayrı-ayrı ölkələrdə istifadə edilən etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edir.

Modulun adı: Fiziki tərbiyə
Modulun kodu: 9
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqdan sonra tələbə tərbiyəvi prosesdə sağlamlığın yüksəldilməsi, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, pis vərdişlər, fərdi fiziki inkişaf və sağlam fiziki həyat haqqında zəruri məlumatı biləcək və dövlət standartında müvafiq təlimlərlə nəzərdə tutulan fiziki standartları yerinə yetirmək üçün fərdi olaraq seçilmiş kompleks sağlamlıq və gimnastika məşğələlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Hərəkətli vərdiş və bacarıqları formalaşdıran müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadə üsullarla icra edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hərəkətlərin sağlamlaşdırıcı və inkişafetdirici təsirini izah edir.
2. Hərəkətlərin icra şəraiti və icra üsulunun təkmilləşdirilməsi barədə müzakirə aparır.
3. Şəxsiyyətin hormonik inkişafını təsvir edir.

4. Fiziki tərbiyə üzrə nəzəri bilikləri izah edir.
Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Aktiv hərəkətlərlə bağlı bacarıq və vərdişlərini nümayiş etdirir.
2. Aktiv hərəkətlərin icrasında əlverişli üsullarından istifadə edir.
3. Aktiv hərəkətlərinə nəzarət edir.
4. Şəraitə uyğun ilkin tibbi yardım göstərir.
5. Bərpaedici vasitələrdən səmərəli istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Fiziki hazırlığını artırmaq üçün aktiv hərəkətlərdən və xüsusi vasitələrdən müntəzəm istifadə edir.
2. Yaş qrupuna müvafiq hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.
3. Hərəkətlərin icrası zamanı əlverişli metodlar tətbiq edir.
4. Aktiv hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Modulun adı: Çağırışa qədərki hazırlıq
Modulun kodu: 10
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqdan sonra tələbə dövlət təhlükəsizliyinin tarixi və hüquqi əsasları, sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını biləcəkdir.
Təlim nəticəsi 1: Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində istifadə olunan hərbi texnika və sursatlar haqqında zəruri məlumatlara malik olduğunu nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılması və inkişafı barədə məlumatları şərh edir.
2. Vətənin müdafiəsində vətəndaş vəzifələrini sadalayır.

3. Hərbi nizamnamələrin yerinə yetirilmə məsuliyyətini dərk edir.
4. Sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını şərh edir.
Təlim nəticəsi 2: Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin nizamnamələrində təsbit olunmuş əsas müddəaları mənimsədiyini, tibbi yardım və mülki müdafiə bacarıqlarına, topoqrafik vərdişlərə yiyələndiyini nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müasir ümumqoşun döyüşü haqqında məlumatları şərh edir.
2. Müasir döyüş vasitələrini təsvir edir.
3. Topoqrafiya üzrə bacarıqlarını nümayiş etdirir.
4. Fövqəladə hadisələr zamanı əhəlinin mühafizəsi haqqında biliklərini təsnif edir.
5. Mühafizə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
6. Radiasiyaya nəzarət və kimyəvi kəşfiyyat cihazlarından istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: Mülki müdafiə, sıra təlimi və fiziki hazırlığa aid normativləri yerinə yetirir, onların icrası zamanı qrup və komanda tərkibində əlaqəli fəaliyyət göstərir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sağlam həyat tərzini üzrə bilikləri əlaqələndirir.
2. Sağlamlığın mühafizəsi haqqında ümumi müddəaları şərh edir.
3. Yaralanma və bədbəxt hadisə zamanı zərərçəkənlərə ilkin tibbi yardım göstərir.
4. Fövqəladə hadisələrdə zədələnmələrin profilaktikasını və ilkin tibbi yardım qaydalarını tətbiq edir.
5. Radiasiya şüalanmaları və kimyəvi zədələnmələr zamanı ilkin tibbi yardımını yerinə yetirir.

Modulun adı: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları
Modulun kodu: 11
Modulun ümumi məqsədi: Modul başa çatdıqdan sonra tələbə əməyin, ətraf mühitin mühafizə olunma qaydalarını, istehsalat sanitariyası, əmək gigiyenasıqaydalarını biləcək və mümkün təhlükələrin qarşısını almağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Əməyin təhlükəsizliyi və əmək fəaliyyəti ilə bağlı ümumi faktorları və təlimatları şərh edir.
2. Əməyin mühafizəsi ilə bağlı məqsəd, norma və standartları yerinə yetirir.
3. İş yerlərində əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsiz iş üsullarına riayət edir.
4. İstehsal sahələri və istehsal meydançaları ilə bağlı təhlükəsizlik tələblərini sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqləri sınaq edərkən əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yarana biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektriklə işləyən alətlərdən istifadə zamanı əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır.
2. Elektrik maşınları quraşdırılmış otaqlarda ilkin mühafizə vasitələri – yanğın söndürən və quru qum olan yeşikdən istifadə qaydalarını təsvir edir.
3. Baş verə biləcək yanğın təhlükəsinin qarşısını ala biləcək tədbirləri və yanğının yayılmasına qarşı mübarizədə yanğın söndürmə vasitələrini seçir.
4. Nərdivanların, meydançaların və pilləkənlərin tətbiqi zamanı təhlükəsizlik tələblərini əlaqələndirir.
Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat zədələnmələrinin növlərini və səbəblərini izah edir.
2. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin əsas səbəblərini təsvir edir.
3. İstehsalatda zədələnmə səbəblərinin qarşısını almaq üçün müəyyən tədbirlər görür.
4. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari sığorta olunanlar və onların iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə kateqoriya və risk qruplarını seçir;
Təlim nəticəsi 4: Əmək gigiyenası haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əmək gigiyenası haqqında ümumi bilgiləri və inkişafının əsas mərhələlərini izah edir.
2. Zərərli və təhlükəli faktorların təsnifatını təsvir edir.
3. Əməyin gigiyenası, əmək prosesini və istehsalat şəraitini, onların orqanizmlə qarşılıqlı

təsirini müəyyən edir.
4. Əmək prosesinin xüsusiyyətlərindən və rejimindən asılı olan zərərləri kateqoriyalara (qruplara) bölür.
Təlim nəticəsi 5: İstehsalat səs-küylərinin və titrəyişlərin insan orqanizminə təsirini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat səs-küylərinin təsnifatını şərh edir.
2. İşçilərin orqanizminə səs-küylərin təsirini izah edir.
3. Səs-küylərin insan orqanizminə xoşagəlməz təsirinin profilaktikasını təsvir edir.
4. Müxtəlif güclü və tezlikli səslərin nizamsız (xaotik) birləşməsindən səs-küy (gurultu) yaranmasını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 6: Ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji qanunları təsvir edir.
2. Ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına yardımçı olan üsulları sadalayır.
3. Müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
4. Yanğın baş verərkən yanğın təhlükəsizliyinin əsas və fərdi ehtiyat tədbirləri ilə otaqlardan çıxma qaydalarını uyğunlaşdırır.
5. İşləri başa çatdırdıqdan sonra ətraf mühitin qorunması naminə ərazini təmizləyir.

Modulun adı: Sxem, çertyoj və qrafiki işlər
Modulun kodu: 12
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə çertyojun qaydaya salınma üsulları, hündəsi qurmalar, texniki rəsmin xüsusiyyətləri, naturadan çertyojun rənglənmə prosesi, kəsik və kəsimplər haqqında biləcək və onları tətbiq etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Çertyojların tərtib edilməsi qaydalarını və hündəsi qurmaları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çertyojların formatlarını, əsas yazı və çertyojların miqyaslarını, xətlərin növlərini sadalayır.
2. Çertyojlarda şriftlərin, yazıların və ölçülərin qoyulmasını təsvir edir.

3. Parçaların, bucaqların, çevrələrin bölünməsinə, qövsün radiusunun tapılmasını, müxtəlif qovuşmaların və lekal əyrisinin qurulmasını göstərir.
Təlim nəticəsi 2: Çertyojlarda görünüşləri, kəsik və kəsimleri bilir, onları ayırd etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çertyojlarda görünüşlərin növlərini və onların hər birinin ötürdüyü məlumatları ayırd edir.
2. Əşyanın daxili quruluşunu aşkar edən kəsiklər haqqında məlumat verir.
3. Kəsiklərin tətbiq sahələrini, işarə olunmasını, onların növlərini ayırd edir.
4. Kəsiklərdə və kəsiklərdə materialların qrafiki işarələrini qoyur.
Təlim nəticəsi 3: Aksonometrik proyeksiyaların mahiyyətini bilir, sadə fiqurların aksonometrik proyeksiyalarını qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Proyeksiyalama metodlarını, perspektiv, aksonometrik təsvirin və çertyojun mahiyyətini izah edir.
2. Yastı fiqurların (düzbucaqlı, altıbucaqlı, çevrə) aksonometrik proyeksiyalarını qurur.
3. Cismın aksonometrik proyeksiyalarının qurulmasını təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: Naturadan və çertyojdan detalı çəkməyi bacarır, onlarda işıq-kölgə və kölgələrin ştrixlənməsini, tuş və müxtəlif boyalarla rənglənməsini bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Texniki rəsmin xüsusiyyətlərini izah edərək müstəvi fiqurları (üçbucaq, kvadrat, düzbucaq, altıbucaqlı, dairə) çəkir.
2. Həndəsi fiqurların (kub, prizma, piramida, silindr, konus, kürə) qurulması ardıcılığını izah edir.
3. Texniki şəkildə işıq-kölgə və kölgələrin ştrixlənməsinin yerinə yetirilmə ardıcılığına riayət edir.
4. Rəsmin çəkilməsi mərhələlərini və rənglənməsini təsvir edir.

Modulun adı: Elektrotexnikanın əsasları
Modulun kodu: 13
Təlim nəticəsi 1: Sabit cərəyan elektrik dövrəsinin hesablanması bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrotexnikanın əsas qanunlarını sadalayır.

2. İşlədicilərin ardıcıl və paralel birləşməsini təsvir edir.
3. Elektrik dövrəsinin əsas elementlərini şərh edir.
4. Sabit cərəyan dövrəsinin işi və gücünü hesablayır.
5. Sabit cərəyan dövrəsində qeyri-xətti elementləri müəyyən edir.
6. Cərəyan mənbələrini (akkumuluyator) müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: Dəyişən cərəyan elektrik dövrəsinin qurulması barədə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Dəyişən cərəyanla əlaqədar əsas anlayışları müəyyən edir.
2. Baedir cərəyanla faza sürüşməsini izah edir.
3. Dəyişən cərəyan dövrəsinin ideal elementlərini müəyyən edir.
4. Sinisoidal cərəyanın elektrik hərəkət qüvvəsi və gərginliyin təsiredici qiymətlərini təyin edir.
5. Dəyişən cərəyan dövrəsinin aktiv, reaktiv və tam güclərini təyin edir.
Təlim nəticəsi 3: Üç fazlı dövrlərin qurulmasını bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Üç fazlı sistemləri qurur.
2. Üç fazlı elektrik dövrəsini təyin edir.
3. Üç fazlı generator dolaqlarının ulduz birləşməsini bacarır.
4. Üç fazlı generator dolaqlarının üçbucaq birləşməsini şərh edir.
5. Üç fazlı dövrənin gücünü müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 4: Elektromaqnit induksiyası qanunlarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Maqnit sahəsində hərəkət edən elektrona təsir edən qüvvəni təyin edir.
2. Elektromaqnit induksiyasının elektrik hərəkət qüvvəsini izah edir.
3. Mexaniki enerjinin elektrik enerjisinə çevrilməsini şərh edir.
4. Elektrik enerjisinin mexaniki enerjiyə çevrilməsini tərif edir.
5. Elektrik mühərriklərinin elektromaqnit induksiya qanunu ilə işlədiyini məruzə edir.
Təlim nəticəsi 5: Transformatorlar, onların vəzifəsi və tətbiq sahələri haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Transformatorların növü və xarakteristikaları haqqında məlumat verir.
2. Üç fazlı transformatorların iş prinsipini təsvir edir.
3. Avtotransformatorların vəzifəsini izah edir.
4. Ölçü transformatorları, onların tətbiq sahələrini təyin edir.
5. Qaynaq transformatorlarının iş prinsipini şərh edir.
Təlim nəticəsi 6: Elektrik enejiyinin istehsalı, tələbatı və paylanması bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektroenergetika sistemlərini müəyyən edir.
2. Elektrik enerjisinin tələbatı və paylaşdırılmasını təsvir edir.
3. Elektroenergetika sistemlərini müəyyən edir.

4. Elektrik şəbəkələri və yarımstansiyaları haqqında məlumat verir.
5. Elektrik enerjisinin əsas işlədiciilərini təyin edir.

Modulun adı: Elektrotexniki materiallar
--

Modulun kodu: 14

Təlim nəticəsi 1: Metallar və onların ərintiləri haqqında bilir.

Qiymətləndirmə meyarları
----

1. Elektrotexniki materialları təsnifatlandırır
2. Keçirici metallar və onların ərintilərini sadalayır.
3. Metalların mexaniki, kimyəvi, elektrik xassələrini fərqləndirir.
4. Keçirici mis və alüminium, həmçinin onlar əsasında ərintilərin xassələrini öyrənir və seçim aparır.
5. Yüksək xüsusi müqavimətə malik materialları və onların tətbiq sahələrini sadalayır.
6. Qeyri-metal keçirici materialların, həmçinin kontakt materialların xassələrini və tətbiq sahələrini izah edir.

Təlim nəticəsi 2: Elektrotexniki konstruksiya materialları barədə bilir.

Qiymətləndirmə meyarları
----

1. Konstruksiya materialların texniki xarakteristikalarını sadalayır.
2. Keçirici materialların təsnifatını izah edir.
3. Keçirici dəmir və elektrotexniki poladın xassələrini izah edir.
4. Montaj işlərində istifadə olunan köməkçi materialları müəyyən edir.

Təlim nəticəsi 3: Elektrotexniki materialların əsas parametrlərini bilir.
--

Qiymətləndirmə meyarları
----

1. Elektrotexniki materialların parametrlərini təsvir edir.
2. Elektrik keçiriciliyinin mahiyyətini izah edir.
3. Elektrik möhkəmliyini şərh edir.
4. İstilik parametrlərini müəyyən edir.
5. Mexaniki, fiziki-kimyəvi parametrləri sadalayır.

Təlim nəticəsi 4: Dielektrik materiallar, onların tətbiq sahələri barədə bilir.
--

Qiymətləndirmə meyarları
----

1. Polimerlər əsasında üzvi bərk dielektriklərin xassələrini və tətbiq bölgələrini sadalayır.
2. Qeyri-üzvi dielektriklərin xassələrini və tətbiq sahələrini şərh edir.
3. Maye, qazşəkilli dielektriklərin xassələrini və tətbiq sahələrini təsvir edir.
4. Elektroizoləedici lakların, kompaundların, pərdə materiallarının tətbiq sahələrini seçir.
5. Laylı plastik elektroizolyasiya materiallarının və lifli materialların xassələrini və tətbiq bölgələrini izah edir.

Təlim nəticəsi 5: Maqnit materialların əsas xarakteristika və təsnifatını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Maqnit materialların əsas xüsusiyyətlərini sadalayır.
2. Yumşaq maqnit materiallarının xassələrini və tətbiq sahələrini təsvir edir.
3. Bərk maqnit materiallarının xassələrini və tətbiq sahələrini izah edir.
4. Ferritlər haqqında məlumatı və tətbiq sahələrini şərh edir.

Modulun adı: Kabellərin quraşdırılması
Modulun kodu: 15
Təlim nəticəsi 1: Hava və kabel xətlərinin konstruksiyası barədə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hava xətlərinin çəkilməsi haqqında məlumat verir.
2. Hava xətlərinin məftil və trosaların konstruksiyasını izah edir.
3. İzolyatorlar və xətt armaturu haqqında məlumat verir.
4. Hava xətlərinin konstruktiv elementlərini sadalayır;
5. Hava xətlərinin istismarını təsvir edir.
Təlim nəticəsi 2: Kabelin quruluşu və növlərini sadalayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabelin konstruksiyası və konstruktiv elementləri haqqında məlumat verir.
2. Plastik kütlə izolyasiyalı kabellər və onların tətbiq sahələrini izah edir.
3. Kağız izolyasiyalı kabellərin konstruksiyasını və konstruktiv elementlərini təsvir edir.
4. Kabellərin xətlərinin çəkilişini və muftaların qoyulma prinsipini izah edir.
5. Kabel xətlərinin istismarı haqqında bilgi verir.
Təlim nəticəsi 3: Montaj və sarğı naqilləri haqqında bilir və seçməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Dolaq məftillərini sadalayır.
2. Montaj naqil və məftillərini seçir.
3. Qurğu məftillərini izah edir.
4. Birləşdirmə məftillərini müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 4: Gərginliyi 1000vata qədər olan xətlərin quraşdırılması barədə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gərginliyi 1000 vata qədər olan cərəyan keçiricilərinin quraşdırılmasını izah edir.
2. Gərginliyi 1000 volta qədər olan hava xətlərinin və xarici elektrik xətlərinin quraşdırılmasını şərh edir.
3. Özünüdaşıyan izolə olunmuş naqillərin quraşdırılmasını müəyyən edir.
4. Gizli elektrik xətlərinin quraşdırılması haqqında məlumat verir.

Təlim nəticəsi 5: Kabel xətlərinin layihələndirilməsi barədə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Layihənin hissələrini və ilkin məlumatları sadalayır.
2. Elektrik verilişi xətləri trassasının seçilməsi və axtarışını müəyyən edir.
3. Trassanın profili üzrə cərəyanların yerləşməsinə müəyyən edir.
4. Kabel xətləri trassalarının layihələndirilməsinə dair məlumat verir.
Təlim nəticəsi 6: Mühafizə yerləbirləşdirmə şəbəkələrinin quruluşu və quraşdırılmasını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mühafizə yerləbirləşməsinə müəyyən edir.
2. Təbii yerləbirləşməni izah edir.
3. Süni yerləbirləşməni izah edir.
4. Elektrik veriliş hava xətlərinin və kabel zirehlərinin yerləbirləşməsinə şərh edir.

Modulun adı: Elektrik ölçmələr
Modulun kodu: 16
Təlim nəticəsi 1: Ölçmə xətalrı və ölçmə üsulları barədə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əsas anlayışları sadalayır.
2. Ölçmə üsullarını izah edir.
3. Elektrik ölçü cihazlarının təyinatını izah edir.
4. Elektrik-ölçmə növləri və metodlarını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: : Elektromexaniki cihazları təyin edə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrik dövrəsində cərəyanın ölçülməsini təyin edir.
2. Elektrik dövrəsində gərginliyin ölçülməsini izah edir.
3. Müqavimətin ölçülməsi qaydasını şərh edir.
4. Elektrik dövrəsinin parametrlərinin ölçülməsi barədə məlumat verir.
Təlim nəticəsi 3: Elektron ölçmə cihazlarını təyin edə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektron ölçmə cihazları haqqında məlumat verir.
2. Elektron voltmetrləri və ommetrləri haqqında məlumat verir.
3. Elektron vattmetrlərinin işini izah edir.
4. Rəqəmsal cihazları haqqında məlumat verir.

Təlim nəticəsi 4: Güc və enerjinin ölçülməsi barədə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sabit cərəyan və birləşən cərəyan dövrəsində gücü təyin edir.
2. Elektrik enerjisi sərfinin ölçülməsini müəyyən edir.
3. Üçfazlı elektrik dövrəsində aktiv gücü, enerjini təyin edir.
4. Üçfazlı elektrik dövrlərində reaktiv gücü ölçür.

Modulun adı: Elektrik hazırlıq işləri
Modulun kodu: 17
Təlim nəticəsi 1: Kabelləri quraşdırmaq üçün alətlər və ləvazimatlar barədə bilir və düzgün işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşə uyğun fərdi mühafizə vasitələrini seçir.
2. Kabelləri quraşdırmaq üçün çilingər, ölçü və xüsusi alətləri tanıyır.
3. Quraşdırma və montaj işlərində istifadə olunan əl və mexaniki alətlərin sazlığını texniki təhlükəsizlik qaydalarına uyğun təyin edir.
4. Ölçü cihazlarından istifadə qaydalarına uyğun icra edir.
5. İşin həcmi və icra ardıcılığını planlaşdırır.
Təlim nəticəsi 2: Kabel xətlərinin çəkiliş sxeminin oxunmasını bilir və sxemə əsaslanaraq işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Güc kabellərinin növləri və markalarını bilir.
2. Kabel xətləri trassalarının layihələndirilməsinə dair məlumat verir.
3. Elektrik xətlərinin qurulması üzrə sxemi izah edir.
4. Kabel xətlərinin quraşdırılmasının planlaşdırılmasını təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Kabelin keçdiyi zonalarda hazırlıq işlərini təşkil etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Torpaqda qazma işlərini aparmaq üçün elektrik qurğularının qurulma qaydalarını izah edir.
2. Kabel trassasında yoxlama qazıntı işlərini yerinə yetirir.
3. Quraşdırmadan əvvəl 2500 V meqommetrlə kabelin izolyasiyasının müqavimətini təyin edir.
4. Kabeli quraşdırarkən iş yerinin işıqlandırılma qurğusunu yoxlayır.
Təlim nəticəsi 4: İş ərazisinin hazırlanması zamanı çatışmazlıqları aradan qaldırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İş ərazisində avadanlıqların təhlükəsizliyini, standartlara uyğunluğunu müəyyən edir
2. Saz olmayan əl və mexaniki alətləri aşkarlayır.
3. Ölçü cihazlarının sazlığını müəyyənləşdirir
4. Kabeli qızdırmaq üçün şəbəkə qurğusunun sazlığını yoxlayır.

Modulun adı: Quraşdırma və montaj işləri
Modulun kodu: 18
Təlim nəticəsi 1: Quraşdırma və montaj işlərini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabelin çəkilməsi üçün trassa, tünel və kollektoru hazır edir.
2. Kabel muftalarını və qıflarını bərkitmək üçün metal konstruksiyaları hazırlayır.
3. Birləşdirici muftaları quraşdırmadan əvvəl hazırlayır.
4. Kabelləri mufta üçün hazırlayır.
5. Kabelləri paylaşdırma tərtibatlarına birləşdirmək üçün sonluq işləmələri hazırlayır.
Təlim nəticəsi 2: Elektrik xətt və kabellərinin quraşdırma və montajını bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Xəndəkdə kabelin barabanlar vasitəsilə açılması üsullarını bacarır.
2. Kabelləri tunel və kollektorlarda quraşdırır.
3. Gərginliyi 1000 V-a qədər olan hava xətləri və tros elektrik xətlərinin quraşdırma işlərini yerinə yetirir.
4. Paylayıcı şkafları quraşdırır.
5. Siqnal və kontakt monometrlərinin quraşdırma ardıcılığını həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 3: Kabellərin birləşdirmə üsullarını bilir və kabelləri birləşdirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabellərin preslənmə üsulu ilə birləşdirilməsini yerinə yetirir.
2. Kabellərin uclarının lehim və qaynaqla birləşdirilməsi işlərini həyata keçirir.
3. Kabellərin qurğuşun mufta vasitəsilə birləşmə işlərini yerinə yetirir.
4. Gərginliyi 1000 vata qədər olan kabellərin çuqun muftalar vasitəsilə birləşdirilmə işini həyata keçirir.
5. Plastik kütlə izolyasiyalı və yağ doldurulmuş kabelləri mufta ilə birləşdirir.
6. Kabelləri quraşdırdıqdan sonra xəndəklərdə mühafizə örtüyünü döşəyir.
Təlim nəticəsi 4: : Kabellərdə və elektrik xətlərində zədələnmə hallarını müəyyən etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Açıq hava xətlərində zədəli izolyatorları aşkar edir.
2. Yeraltı kabellərdə mexaniki zədələri müəyyən edir.
3. Birləşdirici muftalarda zədələnməni təyin edir.
4. Zədələnmiş birləşdirici muftaları təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq yenisi ilə əvəz edir.

Modulun adı: Kabel xətlərinə baxış

Modulun kodu: 19
Təlim nəticəsi 1: Quraşdırılmış kabel xətlərinin diaqnostik müayinəsini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Zədəli izolyatorları təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq müayinə etməyi bacarır.
2. Kabel axtaran qurğunun köməyi ilə zədəli kabel xətlərinin yerini müəyyənləşdirir.
3. Çəkilməmiş kabel xətlərinin nasazlığını ommetrlə təyin edir.
4. Müxtəlif gərginlikli kabellərdə zədələnmə hallarını müəyyən edir.
5. Kabellərdə birləşdirici muftaların hermetikliyinə nəzarət edir.
Təlim nəticəsi 2: Kabel xətlərinin qorunması işinə nəzarət etməyi bacarır .
Qiymətləndirmə meyarları
1. Qaz analizatorunun köməyi ilə təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq şaxtada qaz olub-olmadığını təyin edir.
2. Gərginlik altında olan kabellərin üz qabığının hermetikliyini yoxlayır.
3. Birləşdirmə muftalarında aralanmış kabel damarlarının fazalaşdırılmasına nəzarət edir.
4. Kabellərin damarlarının bütövlüyünü müəyyən edir;
5. Plastik kütlə izolyasiyalı kabellərin örtüklərinin uyğun cihazlar vasitəsilə bütövlüyünü yoxlayır;
6. Yağ doldurulmuş kabellərdə yağın səviyyəsinə siqnalizasiya blokları vasitəsilə nəzarət edir.
Təlim nəticəsi 3: İstismara verilən kabel xətlərini qəbul edir və sınaqdan keçirtməyi bacarır .
Qiymətləndirmə meyarları
1. Quraşdırılmış kabel xətlərinin qəbul edilmə qaydalarını izah edir.
2. İstismara yararlı müxtəlif gərginlikli kabel xətlərinin sabit cərəyanla sınağını şərh edir.
3. İstismara yararlı müxtəlif gərginlikli kabel xətlərinin dəyişən cərəyanla (0,1 Hs) sınağını keçirir.
4. Kabellərin qəbulu və sınağı zamanı aşkar edilmiş nöqsanları müəyyənləşdirib aradan qaldırır;
5. İstismara verilən kabel xətlərinin sınağını, təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq həyata keçirir.

Modulun adı: Təmir və xidmət işləri
Modulun kodu: 20
Təlim nəticəsi 1: Elektrik xətlərinin, təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq təmir işlərini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hava elektrik verilişi xətlərinə texniki xidmət tədbirlərini sadalayır.
2. Elektrik xətlərində aşkar olunmuş nasazlıqları aradan qaldırır.

3. Qısa qapanma zamanı elektrik xətlərinin təmirini həyata keçirir.
4. Təbii fəlakət zamanı qırılan elektrik xətlərini bərpa edir.
5. Açıq hava xətlərində mühafizə troslarının yerlə birləşdirilmə işini həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 2: Kabel xətlərinin təmir işlərini təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq bacarır .
Qiymətləndirmə meyarları
1. Güc kabellərinin təmiri qaydalarını bacarır;
2. Plastik kütlə izolyasiyalı və yağ doldurulmuş kabelləri təmir edir.
3. Kabellərin korroziyasını yoxlayaraq təmir edir.
4. Zədələnmiş birləşdirici muftalarda və sonluq işləmələrdə təmir işlərini yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Kabelin damar izolyasiyasının təmiri işlərini bacarır .
Qiymətləndirmə meyarları
1. Cərəyandaşyan damarları müxtəlif üsullarla təmir edərək birləşdirir.
2. Kabelin qurğuşun örtüyünü təmir edir.
3. Kabelin zireh təbəqəsi təmirini təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq həyata keçirir.
4. Kabelin izolyasiyasının təmir işlərini yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 4: Təmirdən sonra yüksək gərginliklə kabellərin sınaqdan keçirilməsini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabel xətlərinin sınaq normalarını və həcmi izah edir.
2. Kabel damarlarına tətbiq olunan sınaq gərginliyini təyin edir.
3. Dəyişən gərginliklə izolyasiyanın sınağını təyin edir.
4. Yağ kağız izolyasiyalı yüksək gərginlikli kabellərin sınağını müəyyən edir.

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi
Modulun kodu: 21
İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: İstehsalat təcrübəsində tələbə, elektrik xətlərini quraşdırmağı, çilingər, ölçü və xüsusi alətlərdən istifadə etməyi, kabel damarlarının montajını, kabellərin uclarını qurğuşun ucluqlarla, lehim və qaynaqla birləşdirməyi, kabellərdə zədələnmə hallarının aşkarlanmasını, yağ doldurulmuş kabellərin təmirini, kabel xətlərini normalara uyğun sınaqdan keçirməyi və kollektivdə işləməyi öyrənəcəkdir.
Hüquqi şərtlər və müqavilə:
Təlim nəticəsi 1: Alət və ləvazimatlarla işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Emalatxananın təhlükəsizlik qaydalarını və təhlükəsiz iş şəraitini təşkil edir.
2. İşə uyğun fərdi mühafizə vasitələrini seçə bilir.
3. Kabelləri quraşdırmaq üçün çilingər, ölçü və xüsusi alətlərdən istifadə etməyi bacarır.
4. Quraşdırma və montaj işlərində istifadə olunan əl və mexaniki alətlərin sazlığını texniki

təhlükəsizlik qaydalarına uyğun yoxlayır.
5. Ölçü cihazlarından istifadə qaydalarına uyğun icra edir.
Təlim nəticəsi 2: Elektrik xətt və kabellərinin quraşdırılmasına hazırlıq işlərini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrik qurğuları vasitəsilə kabel trassasında yoxlama qazıntı işlərini yerinə yetirir.
2. Kabelin çəkilməsi üçün trassa, tünel və kollektoru hazırlayır.
3. Kabel kollektorlarında diyircəklər üzrə kabelin çəkilməsi işini bacarır.
4. Kabellərin uclarında olan qıfların sökülməsi işini həyata keçirir.
5. Quraşdırmadan əvvəl və sonra 2500 V meqometrlə kabelin izolyasiyasının nəmliyini yoxlayır.
6. Mühafizə araqlarının hazırlanması və qoyulmasını yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Elektrik xətlərini quraşdırmağı bacarır .
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabelin damarlarının aralanması, polixlorvinil lenti ilə sarınması və laklanması yerinə yetirir.
2. Kabellərin uclarının birləşdirilmə (lehim, qaynaq, pres, mufta və s.) texnologiyasını bacarır.
3. Muftalara kabel kütləsinin doldurulması və əlavə olunmasını göstərir.
4. Yağ doldurulmuş kabelin uclarının kəsilməsi, birləşdirilməsi və birləşdirici muftanın izolyasiya olunmasını nümayiş etdirir.
5. Kabel muftalarında yerləbirləşdirici dəmir bəndlərin quraşdırılması və yerlə birləşdirilməsini həyata keçirir.
6. Kontakt və signal monometrlərini quraşdırır.
Təlim nəticəsi 4: Elektrik xətlərinin qorunması işinə nəzarət etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabelləri quraşdırdıqdan sonra kabel qanovlarında mühafizə örtüyünü döşəyir.
2. Korroziyadan qorunmaq məqsədilə metalkonstruksiyaları və çəkilməmiş kabelləri rəngləyir.
3. Qaz analizatorunun köməyi ilə şaxtada qaz olub-olmadığını, təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq, təyin edir.
4. Yağ doldurulmuş kabellərdə yağın səviyyəsinə siqnalizasiya blokları vasitəsilə nəzarət edir.
5. Gərginlik altında olan kabellərin üz qabığının hermetikliyini yoxlayır.
6. Birləşdirmə muftalarında aralanmış kabel damarlarının fazalaşdırılmasına nəzarət edir.
Təlim nəticəsi 5: Quraşdırılmış kabel xətlərinin diaqnostik müayinəsini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ştanqasanın köməyi ilə müxtəlif gərginlikli kabellərdə zədələnmə hallarını müəyyən edir.
2. Zədəli izolyatorları müayinə edir.
3. Kabel axtaran qurğunun köməyi ilə kabel xətlərinin yerini müəyyənləşdirir.
4. Çəkilməmiş nəzarət kabellərinin damarlarını ommetrlə yoxlayır.
5. İstismara verilən kabel qurğularının sınağını həyata keçirir.

Təlim nəticəsi 6: : Elektrik xətlərinin təmirini, təhlükəsizlik qaydalarına əsaslanaraq, yerinə yetirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabeli dəyişdirən vaxt sökülmüş muftanın və kabelin uclarını torpaqdan təmizləməklə qanovdan çıxarılmasını bacarır.
2. Qısa qapanma zamanı elektrik xətlərinin təmirini həyata keçirir.
3. Yağ doldurulmuş kabelləri təmir edir.
4. Birləşdirici muftalarda təmir işlərini yerinə yetirir.
5. Müxtəlif en kəsikli kabel damarlarını montaj edir.
6. Kabel xətlərinin sınaq normalarını izah edir.

Modulun adı: İstehsalat təlimi
Modulun kodu: 21
Təlim nəticəsi1: Elektrik avadanlıqlarının, elektrik qurğularının quraşdırılması və təmiri üçün alətlər və ləvazimatlar seçir, elektrik sxemləri və şərti işarələri oxumağı bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrik avadanlığının istismar zamanı təhlükəsizlik qaydalarını şərh edir
2. İşə uyğun fərdi mühafizə vasitələrini və xəbərdədiciləri plakatları izah edir
3. Quraşdırma və montaj işlərində istifadə olunan əl və mexaniki alətlərdən düzgün istifadə edir
4. Elektrik sxemləri və şərti işarələri oxumağı şərh edir
Təlim nəticəsi2: Kabellərin quraşdırılmasını , çilingərlik işlərini bilir və elektrik ölçü cihazlarından istifadə edərək elektrik dövrəsinin parametrlərini ölçülməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kabellərin quruluşunu və konstruktiv elementlərini sayır və onların tətbiq sahələrini izah edir
2. Kabellərin çəkilişi, muftaların qoyulma prinsipini , məftil və sarğı naqilləri seçməyi göstərir
3. Çilingər yığma işlərini bacarır
4. Elektrik dövrəsinin parametrlərini elektrik ölçü cihazı vasitəsilə ölçülməsini göstərir
5. Yarımstansiyalarda işlədilən kabel və izolyatorların izolyasiyasının müqavimətinin ölçülməsini şərh edir
Təlim nəticəsi: 3 Elektrik avadanlığına xidmət edir və təmir etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrik avadanlıqlarının təmirin növləri , şərtləri və texniki sənədləri izah edir
2. Üçfazlı generatorların və üçfazlı mühərriklərin eləcə də üçfazlı elektrik dövrələrin biləşdirmə üsullarını göstərir

3.Aşağı gərginlikli elektrik mühərriklərin sıradan çıxma səbəblərini araşdırıb təmir edir
4.Güc şəbəkələrin, elektrik mühərriklərin elektrik xətlərinə birləşdirilməsinə və ştepsel və rozetkaların quraşdırılmasını şərh edir
5.Dəyişən cərəyan düzləndiricilərində sıradan çıxmış elementin təyin edir və dəyişdirilməsini göstərir
Təlim nəticəsi:4 Transformatoru və elektrik qurğuları təmir etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1.Təmir olunacaq transformatorun sıradan çıxma səbəblərini izah edir və təmir qaydalarını şərh edir.
2.Transformatorun sökülməsi, sarğıların çıxarılması və transformatorun yığılması
3.Transformatorun əsaslı təmirini şərh edir.
4. Rele və yağ açarların quraşdırılmasını göstərir
5. Kontaktorlar və maqnit işəsalıcıların funksiyalarını bilir quraşdırır
Təlim nəticəsi:5 Mühafizə yerlə birləşdirmənin növlərini bilir və quraşdırmağı bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1.Təbii və süni yerlə birləşdirməni göstərir.
2. Elektrik avadanlıqların yerlə birləşdirilməsini göstərir
3. Kabel zirehlərini yerlə birləşdirə bilir
Təlim nəticəsi6: Elektrik qurğularının növlərini bilir və quraşdırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşıqlandırma və qidalandırma qurğularını quraşdırmağı bacarır
2. UPS , İnvertor və konvertor qurğuları ilə işləməyi bilir
3. TN-C, TN-S, TN-C-S, TT və İT enerji təchizat sxemlərini bilir

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş “Ana dilində ünsiyyət” səriştəsi “Azərbaycan dili”, “Xarici dildə ünsiyyət” səriştəsi “Xarici dil”, “İnformasiya texnologiyaları” səriştəsi “İnformatika”, “Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə” səriştəsi isə “Riyaziyyat” fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”;
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə “Xarici dil”, “Fiziki tərbiyə”.
  - 2.3. “İnformatika” fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabinetini olmayan peşə təhsili müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. “Xarici dil” fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğunun nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları “əsas xarici dil” əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında” qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə “Peşə təhsili haqqında” qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında,

həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.

9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.